

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

Universitätsbibliothek Paderborn

De Ecclesiasticorum Vita, Moribus, Officiis Libri Tres

Schevichavius, Gisbertus

Mogvntiae, Anno M.DC.XXI.

Capvt XXXIX. Templi Sanctitas Pietatem commouet.

urn:nbn:de:hbz:466:1-42349

tatis reliquit hæredem, qui in ciuilibus rebus iustitiæ cultor, in fide hæreticus iconoclasta dirissimè imaginum cultores exagitauit, cuius facinoris in obitu pœnitens, sacram imaginem exosculatus Sãctorum precibus misericordiam consequitur. Baron. an. 842. Horum vestigiis inhæserunt Paulitiani, Felix Vrgelitanus, Claudius Taurinensis, Bogomeli, Petrobrusianni, VValdenses, Almaricus, VVicleffista, Carolstadius, quos insignitè perfidos sectati sunt, vt indicauimus, Caluinista, qui vtinam infelicissimos eorũ exitus pertimescant, quorum vias persequuntur, & potius Catholicos æmulentur, qui rectoriã gradiuntur via, dum Spiritum S. in Conciliis loquẽtem audiunt & sectantur: nam pro S. imaginibus retinendis & colendis in Oriente celebrata est 7. Synodus Oecumenica, & in 8. Synodo can. 3. illius decreta renouantur & confirmantur. In Occidente celebratum est Concilium Romanum sub Gregorio I I I. ad quod confluxere ferè mille Episcopi 903. à quibus damnata est hæresis Iconomachorum sub ipsis controuersia inijt: de quo Sigebertus in Chronico anni 733. Accessit & Concil. Tridentin. scs. 25.

CAPVT XXXIX.

TEMPLI SANCTITAS PIETATEM commouet.

§ I P s v m denique templum, quia Deo dedicatum, sanctum, honorabile, & cælesti virtute præditum est, in eo commorantibus religionem affert. S. Ioann. Chrysof. hom. 66 ad popul. Antioch. de templo loquens Apostolorum. Simul, inquit, ac pauimenta calcaueris, ad cælum mentem locustans miserit, & ad supremum Regem, & illum Angelorum exercitum, & sublimem thronum, & inaccessibilem gloriam. Res enim omnis Deo dicata sancta est ex
G iphus

Res Deo ob- ipsius sententia Dei .Leuit.27.v.9. Animal quod immola-
lata & con- ri potest Domino, si quis vouerit sanctum erit. Et v.28. Qui-
secrata ex- quid semel fuerit consecratum sanctum sanctorum erit Do-
terna sancti- mino.

zatis parti- §. Templa vero & altaria rectè Domino Deo con-
ceps. secrantur, sicut Jacob Patriarcha ad sacrificandum e-

Aedes & a- rexit in titulum lapidem, eumq; de super fundendo
ra bene ac oleum consecrauit, & inde locum nominauit Bethel,
iure Deo de- id est, domum Dei. Genes. 28. Rursus cap. 35. diuino mo-
dicantur. nitu erectum in altare lapidem iungendo consecrauit, & li-

bauit super eum libamina. Moyses etiam Exod. 40. & Num.
7. sacro oleo alijsq; caremonijs Tabernaculum, alta-
re, & omnia eius vasa consecrauit. Salomone tem-
plum sanctificante Deus illud pariter sanctificauit, vt

Deus sancti- ipse Deus testatur. 3. Reg. 9. v. 3. Exaudiui, ait, orationem
ficat tem- tuam, & sanctificauit domum hanc quam adificasti. Sanè E-
plum. piscopi preces, & Ecclesiæ in templorum consecra-

Oratione & tione non minus efficaces sunt, quam Salomonis. O-
uorbo Dei mnis creatura Dei bona est, inquit Apostolus 1. Tim. 4. v. 4. &
res sanctifi- nihil reiiciendum, quod cum gratiarum actione percipitur. Sa-
cantur. ctificatur enim per verbum Dei & orationem. Si cibi ad cor-

poris necessitatem sumendi à vulgaribus hominibus,
Dei verbo & oratione sanctificantur, quanto magis
templa, ad Dei honorem & cultum exadificata, per
sacras personas publicis precibus & benedictionibus
consecrantur?

Rerum sa- §. Quod si sacrarum rerum locus sanctus est, vnde
crarum lo- Angelus ait Moyli Exod. 3. v. 5. Solue calceamentum de pe-
cus sacer est. dibus tuis, locus enim, in quo stas terra sancta est. Quæ eadem
verba apprens Jofuæ angelus dixit cap. 5. v. 15. quid ni
sanctum sit templum, in quo res sanctissimæ conser-

uantur? vnde S. Aug. l. 4. cont. Crescon. Gram. t. 40. Felicim.
Deo omnipotenti consecratos parietes Ecclesiam venerandam,
quasi quadam obsessione credidit retinendam. Quis, inquit S.
Bern. ser. 4. in dedic. Eccles. parietes eius sanctos dicere vereatur,
quos

quos manus ſacrate Pontificum tantis ſanctificauere myſteris? Sanctitas
 §. Sane Seruator noſter eam agnoſcit in templo in-
 eſſe ſanctitatem, quam & cum alijs rebus cōmunicet. *liis imperit*
Matt. 23. v. 16. Vobis, ait, duces cœci, qui dicitis: quicumq; iu-
rauerit per templum nihil eſt; qui autem iurauerit in auro tē-
pli, debet: Stulti & cœci, quid n. maius eſt aurum, an templum,
quod ſanctificat aurum? Et li lapides absolute inferiores ſunt *Qua ratio-*
 auro, vult tamen Chriſtus lapideum templū propter *ne templum*
 relationem ad Deum, cui cōſecratum eſt, longe præ- *ſanctificet.*
 ſtantius & ſanctius eſſe auro, cui imperit ſanctitatem.

§. Sapientiſſimus ille Rex & religioſiſſimus Dauid *S. Dauid*
 tabernaculum templumq; Domini ſanctitatis exor- *crebro tem-*
 nat titulo. *Pſal. 5. v. 4. Ego autem in multitudine miſericor-*
dia tua, introibo in domum tuam, adorabo ad templum ſanctū tem-
plum in timore tuo. Pſal. 27. v. 21. Exaudi Domine vocem ora-
tionis meæ, dum oro ad te, dum extollo manus meas ad tēplum
ſanctum tuum. Et Pſal. 45. v. 5. Sanctificauit tabernaculum
ſuum altiſſimus. Pſ. 64. v. 4. 5. Beatus quem elegiſti & aſſum-
ptiſti, inhabitabit in atrijs tuis. Replebimur in bonis domus tuæ,
ſanctum eſt templum tuum, mirabile in æquitate (ex Hebræo
 vertitur terribile in iuſtitia, id eſt, admirationem &
 terrorem incutiens) *Pſal. 78. v. 1. Polluerunt templum ſan-*
ctum tuum. Pſal. 137. v. 2. In conſpectu angelorum pſallam ti-
bi, adorabo ad templum ſanctum tuum, & confitebor nomini
tuo. Idem eſt videre in alijs Prophetis. Iona 2. v. quinto.
 rursus videbo templum ſanctum tuum. *Micheæ 1. v. 2*
 Dominus de tēplo ſancto ſuo, *2. Haba. 2. v. 20. Domi-*
 nus in templo ſancto ſuo. *2. Machab. c. 9. v. 16. tem-*
 plum etiam ſanctum, quod prius expoliauerat, opti-
 mis donis ornaturum, &c.

§. Sanctum eſt templum Dñi. Quid ergo? Sãcta Dei
 ſanctos exigit aula. *Domum tuã, ait regius Vates Pſ.*
92. v. 7. decet ſanctitudo Domine in lōgitudine dierũ, q. d. cō-
 uenit Dñe & dignum eſt, vt oēs domum tuam ſemper
 vt ſanctam venerentur & in honore habeant. *Decorũ*

& æquum est Domine, vt qui in sancta domo tua versantur & ipsi sancti, puri sint & integri. Demum conueniens est, vt à te tua domus sancta & inuiolata conferuetur, vt portæ inferorum nunquam præualeant aduersus eam.

§ Malè itaque affirmat Calvinus lib. tertio institut. c. 20. §. 30. nõ putandum vllam in templo inesse sanctitatem.

Diuina vltio in templorum violatores.

§. Hanc templorum sanctitatem, qui vel neglexerunt, vel contempserunt, aut violarunt, impunè non abierunt: vt Balthasar rex, *Daniel. 5.* sacris abutens vasis regno spoliatur & vita. Heliodorus, *2. Machab. 3.* Templi thesauros deprædaturus dirissimè ab angelis cæditur. Antiochus, *4. Mach. 9.* à vermibus cõsumptus est. Nicanor, *2. Mach. 15.* cum templo excidium minitatus esset ignominiosè in bello occisus est. Et Alcimus, *1. Machab. 9. v. 54. & 55.* præcipiens destrui muros domus sancte interioris, paralyti & tormento magno mortuus est. Quæstor Apostatae Juliani & auunculus apud *S. Chryf. hom. 4. in Matt. sub principe*, inquit, Iuliano, qui omnes impietate superauit, Iudais templum Ierosolymis reedificare cupientibus, de fundamentis ignis exiliens, à caëptis illos adificatione deterruit. Et cum idem prophanus sacrata Deo vasa temerando ebrietatem suæ mentis ostendit, quæstor regalis ararii per medium repentiè diruptus est. Tunc etiam eiusdem regis auunculus, nominis quoque illi communionem coniunctus vermibus exesus interiit. Gundericus rex Vandalorum capta Hispali, cum impiè elatus manus in Ecclesiam ipsius ciuitatis extendisset, mox Dei iudicio à demone correptus, interiit. Sigbertus in Chronico Anno 429. Saraceni templum S. Iacobi Apostoli diruentes dysenteria morbo pereunt. Ioannes Vaseus in Chron. Hispan. An. 963 Milites Caiani templum sepulchrumque S. Martyris Alexandrini incenderunt: quos repenti in pestilentia sustulit. Niceph. lib. 8. hist. cap. 28. Leo Constantini Copronymi filius, qui ablata insigni corona ad templi

pli ornatum à Mauritio Imperatore donata ignitos carbunculos ſenſit in capite, & ardentiffima feбри extinctus eſt. Auctores ſunt Cedrenus & Zonaras. Vide S. Greg. lib. 1. dial. cap. 4. ſub finem de Longobardis. Et initio cap. 9. de matrona laſciuiore lib. 3. c. 29 de Ariano Epifcopo.

CAPVT XL.

SATIUS ET RELIGIOSIUS IN AEDE

ſacra, quam profana domo DEVS
colitur.

§. SANCTVS Augustinus libro de Vnitate Eccleſiæ cap. 19.

Rectiffimè affirmat: plus valere petentis affectum, quam petitionis locum. Et tract. 10. in Ioannem. Munda tantum cubiculum cordis. Vbi fueris, vbi cunq; oraueris, intus eſt, qui exaudit. Verum malint Eccleſiaſtici in templo, quam domi, vel quouis alio in loco diuina peragere officia: quia ibi ſe magis exorabilem, propitium, benignum affuturum pollicitus eſt Deus, 2. Paral. 7. v. 15. Conuenientius eſt ſubditum in principis palatio, quam domi ſuæ, de arduis negotiis tractare. Huniades Hungarorum Rex ad ſe ſumme ægrum, non eſt paſſus Eu- chariſtiam deferri. Indignum eſt, inquit, potentem Regem, quã rex ad ſui vectigalis ac ſtipendiarii domum ſubeat, ſed ſe ad templum deportari voluit, & ibi reuerenter communicauit. Aeneas Syluius teſtis in hiftoria de Europa. Decentius ergo & in templo, quam domi precari: 2. Reg. 24. v. 18. Luc. 1. v. 43. Luc. 7. v. 6. Ioan. 14. v. 13 & c. 16. v. 23.

§. 2. Quia ibi & corporaliter præſens eſt Chriſtus Dominus, in cuius nomine quod petitur, prolixè ac plena manu largitur Deus.

§. 3. Quia inibi potiſſimum nobiſcum comprecantur caeleſtes ſpiritus, & Dei beneficia nobiſ impetrant ſancti homines, ſuas quaſi exuias inuiſentes. Apoſal. 8. v. 3. 4. Orig. lib. 8. contra Celſum.

§. 4. Quia ibi plurima ſunt pietatis inuitamenta.

G 3

§. 5. Quia plura & ma